

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 415
van **LUDO VAN CAMPENHOUT**
datum: 28 maart 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Lage-emissiezone (LEZ) Antwerpen - Impact op uitstoot fijn stof

Op 1 februari 2017 voerde Antwerpen als eerste Vlaamse stad een lage-emissiezone (LEZ) in. Dat gebeurde conform het Vlaamse decreet, goedgekeurd door het Vlaams Parlement eind 2015.

Om de effecten van de LEZ te monitoren zijn er twee methoden.

- De eerste is een berekening van de uitstootvermindering door het wegverkeer als gevolg van de invoering van de LEZ.
- De tweede is het meten van de concentratie aan pollutanten in de omgevingslucht, rekening houdend met het feit dat ook andere stedelijke en niet-stedelijke bronnen en weersomstandigheden de meetresultaten beïnvloeden.

De stad Antwerpen liet de berekening van uitstootvermindering maken door Transport & Mobility Leuven en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Zij vergeleken de samenstelling van het Vlaamse wagenpark van eind 2016 en eind 2017 met het wagenpark zoals dat eind 2017 in de LEZ werd gezien. Op basis van de voertuigkenmerken, voertuigkilometers en emissieparameters van het Vlaamse referentiemodel Fastrace werd voor elk wagenpark de uitstoot berekend.

Uit die vergelijking leren we dat de invoering van de LEZ haar effect niet heeft gemist. Boven op de autonome verjonging van het wagenpark is er een duidelijk netto bijkomend effect van de LEZ.

Emissietotalen wegverkeer binnen de afbakening van de lage-emissiezone in ton/jaar voor 3 verschillende vloten, namelijk de Vlaamse vloot (BAU) 2016 en 2017 en de LEZ-vloot 2017:

Emissies wegverkeer (ton/jaar)	BAU 2016	BAU 2017	LEZ 2017
NO _x	301,92	282,27	248,59
NO ₂	100,68	93,24	85,81
PM ₁₀	23,52	22,37	20,72

PM_{2,5}	17,29	16,14	14,49
EC	7,67	6,51	5,09

Absoluut en relatief verschil in wegverkeersemissies 2017 (met LEZ) t.o.v. 2016:

LEZ 2017 vs. 2016	NO_x	NO₂	PM₁₀	PM_{2,5}	EC
ton/jaar	-53,32	-14,87	-2,80	-2,80	-2,58
percentage	-17,7%	-14,8%	-11,9%	-16,2%	-33,7%

Absoluut en relatief verschil in wegverkeersemissies door introductie LEZ in 2017:

Impact LEZ 2017	NO_x	NO₂	PM₁₀	PM_{2,5}	EC
ton/jaar	-33,67	-7,43	-1,65	-1,65	-1,43
percentage	-11,9%	-8,0%	-7,4%	-10,2%	-21,9%

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beheert de meetstations en staat in voor de rapportage over het emissiemeetnet. Voor de effecten van de LEZ op de gemeten luchtkwaliteit is het wachten op die gegevens.

We merken echter dat velen zich afvragen of er een vermindering is in de gemeten concentraties en we merken dat er scepsis bestaat over het effect en het nut van de LEZ zolang de evolutie in die concentraties niet bekend is.

1. Zijn er in de periode 2015-2016-2017 dalingen vast te stellen in de meetstations luchtkwaliteit in en rond de LEZ Antwerpen (Linkeroever Scheldedijk, Hoboken Curiestraat, Luchtbal Havanastraat, Borgerhout straatkant, Borgerhout achterkant, Belgiëlei, Park Spoor Noord, Groenenborgerlaan, ring)?
2. Wat zijn de meetresultaten in elk van deze meetstations voor de periode 2015-2016-2017 voor roet (BC), NO₂, NO_x, PM₁₀ en PM_{2,5}?
3. Hoe verklaart de minister voor elk van deze meetstations en pollutanten de eventuele stijgingen en dalingen? Voor welke meetstations en pollutanten en in welke mate denkt zij dat de evolutie gelinkt kan worden aan de invoering van de LEZ?
4. Hoe beoordeelt de minister de berichtgeving van oktober 2017 over het aantal dagen overschrijding van fijn stof in de eerste helft van 2017 en de link die daarin werd gelegd naar de LEZ?

ANTWOORD

op vraag 415 van 28 maart 2018

van **LUDO VAN CAMPENHOUT**

1. Uit een vergelijking van de gegevens van 2017 (voorlopige cijfers) tegenover 2015 en 2016 blijkt:
 - voor NO₂, NO_x en zwarte koolstof (BC) een verdere daling van de jaargemiddelden, behalve voor NO₂ is er op de meetplaats Antwerpen-Luchtbal (M802) een stagnatie van de concentraties.
 - voor PM₁₀ en PM_{2,5}: een stagnatie of lichte stijging van de jaargemiddelden, behalve op de locaties in Hoboken (HB23) en Antwerpen-Groenenborgerlaan (R817), waar een daling wordt vastgesteld.
2. Het gevraagde overzicht vindt u in bijlage.
3. Het gaat over voorlopige resultaten voor 2017 van de meetplaatsen in de lage emissiezone (LEZ). Het is dus nog te vroeg om hier wetenschappelijke uitspraken over te doen. De resultaten zullen meer in detail worden gerapporteerd en geduid in het rapport 'Luchtkwaliteit in de Antwerpse haven en de Antwerpse agglomeratie'. Dit rapport zal gepubliceerd worden in het najaar. Om gedetailleerde wetenschappelijke uitspraken te kunnen doen over het effect van de invoering van de LEZ zijn er meetresultaten over een periode van 3 tot 5 jaar nodig.
4. Volgens de voorlopige cijfers voor 2017 waren er in Vlaanderen meer dagen met een PM₁₀-daggemiddelde boven de 50 µg/m³ dan in 2016. Het aantal dagen met overschrijding bleef echter ruim onder de Europese grenswaarde. Dit was ook zo op de meetplaatsen in de LEZ van Antwerpen. In 2017 kwam het overgrote deel van de overschrijdingen voor in de eerste helft van het jaar. Door meteorologische omstandigheden kenden januari 2017 en februari 2017 een intensieve smogepisode. De uitgestoten luchtvervuilende stoffen werden slecht verdund door lage windsnelheden in de onderste luchtlagen, in combinatie met temperatuursinversie en aanvoer van verontreinigde continentale lucht. De berichtgeving van oktober 2017 over het aantal dagen overschrijding van fijn stof in de eerste helft van 2017 en de link die daarin werd gelegd naar de LEZ, was dan ook niet wetenschappelijk correct. Overall in Vlaanderen waren in deze periode de stofconcentraties verhoogd. Bovendien is de PM₁₀-concentratie geen goede indicator om de impact van een LEZ op de luchtkwaliteit in kaart te brengen.

BIJLAGE

Overzicht